

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani 21. novembra 1883.

O b s e g: Nekaj za naše vinorejce na Dolenjskem. — O delovanji močvirskega odbora. — Kako presajati stareja sadna drevesa. — Predór skoz Arelski hrib. — Spomini na veliko slavjansko romanje v Rim leta 1881. (Dalje.) — Podoba (povest). (Dalje.) — Naši dopisi. — Noviĉar.

Gospodarske stvari.

Nekaj za naše vinorejce na Dolenjskem.

Strokovnjaki so priznali, da je poleg prezgodnjega trgiranja poglavitni vzrok malopridnega vina na Dolenjskem v tem, da sadijo tamošnji vinorejci vsakovrstne trte brez izbiranja pripravnosti in dobrote. — Nekateri vinorejci so vendar uže v različnih krajih zasadili trte boljših vrst in pridelujejo tudi uže boljša vina, veĉinoma pa je še vse pri starem.

Da si tudi zdaj še prizadevajo nekateri gospodarji zasaditi trt boljših vrst, priĉa pritožba novomeške kmetijske podruŹnice zoper vladino prepoved prevaŹanja sajenk, katera je došla letošnjemu deŹelnemu zboru kranjskemu. — Ravno to nam daje povod našim vinorejcem priporoĉiti cepljenje, ker cepiĉe dobé lahko domá ali drugod in pa trta cepljena rodi navadno uže prvo leto. — Naš priznan, izvrsten strokovnjak, vodja kmetijske šole goriške, profesor Povše, popisuje in priporoĉa cepljenje trt tako:

Znano je, da je c. kr. vlada prepovedala kupĉijo z bilfami. Res je, da tudi s kolĉi zamoremo zasajati vinograde, pa za eno leto pozneje dospemo do sadu. Kdor Źeli hitro vsem tem dospeti, da se prepriĉa o dobroti dotiĉne trte, naj staro trto precepi s kolĉem in v drugem letu bo gotovo imel mlado grozdje. Pocepiti sem dal nekatere trte s toliko hvaljeno (pa menda preveĉ zaljubljeno) slankamenko in nekatere cepljenke so uže v prvem, torej istem letu, ko so bile spomladi cepljene, dale grozdje, v drugem letu pa so vse rodile. Ker se po naših vinogradih toliko slabih, niĉvrednih trt nabaja, katere dajo slabo vino, ali katere so celó oprhljivke, svetoval bi, da bi se naši vinorejci bolje lotili precepljevanja, katero pa je le tedaj vspešno, ĉe je bilo izvršeno o pravi dobi in pravilno izpeljano. Cepljenje se le tedaj sponese, kedar ni bila trta v soku, to pa je ali pred soĉnostjo v spomladi ali po soĉnosti meseca maja ali priĉetek junija. Vzrok je namreĉ ta, da se trsni sok, kakor hitro pride v dotiko z zrakom, naglo premeni, nekako spridi in vsled tega se potem cepiĉ ne prime.

Najboljši naĉin cepljenja trt je, da se pod zemljo trta precepi, in sicer 1 ĉevelj globoko pod zemljo. Od-

koplje se namreĉ deblo trte 1 ĉevelj globoko, vodoravno in gladko odreŹe in za dva palca globoko prekoplje in va-nj vstavi na vsakem koncu cepiĉa, katera morata biti popolnem zdrava in nikakor uže nadeta od soka. Ako cepimo zaĉetkom junija, moramo potrebne cepiĉe hraniti v prav mrzli kleti, najbolje v kaki ledenici. Cepiĉ odreŹe se v podobi zagozde tako, da se na ozki strani zagozde nahaja popek. Cepiĉ naj pa ima troje popkov.

Kakor pa je navadno kmeĉko cepljenje sadnih drevov v sklad, katero tukaj priporoĉamo za trte, malovredno za sadno drevje, posebno ĉe se potem skladna rana ne pomaŹe s cepilnim voskom, ampak z ilovico in mahom, tako smemo priporoĉati pri cepljenji trt pod zemljo tudi porabo ilovice in mahu, ter je še celó dokaj boljša od zamazanja s cepilnim voskom, da skladno rano malce zamaŹemo z ilovico in vse obveŹemo z mahom in vrbovjem. Mah namreĉ vedno vlago ohrani, katera pa je gotovo prav pospešujoĉa, da se cepiĉ sigurno vraste. Potem se trta se ve da prav pozorno zasuje, tako da je ves cepiĉ obsut z zemljo, to pa zarad tega, da se ne posuši. Da se ne pohodi, pristavi se par koliĉev krog cepiĉa v veĉo sigurnost.

Ako je cepljenec vrastel, kmalu krepko poŹene, ĉe pa poŹene le slabotna mladiĉica, kakoršne vidimo v trtnicah in vloŹenih ali vsajenih kolĉih pognati v prvem letu, gotovi smemo biti, da se cepiĉ ni vrastel v trtno deblo, ampak da je pognal le iz svojih popkov prav kakor slehern vsajen kolĉ v trtnici.

Cepiti se zamore tudi stara trta na enoletnem lesu in sicer po naĉinu, da se cepiĉ v podobi sedla prireŹe in na enoletno primerno obrezano mladiko nastavi. Potrebno pa je, da se vsi šparoni precepijo, ne kakor imajo nekateri navado, da le enega precepijo, se ve da ker Źelijo, da jim drugi obrodijo še to leto. Navadno pa tak posamezen precepljenec slabo poŹene, ker sok bolj v druge neobrezane mladike hiti.

Najgotoviše pa je precepljenje trt pod zemljo in v naših juŹnih pokrajinah, predno spomladi poŹenó, torej v mesecu sveĉanu, za mrzleje kraje pa je potem najpripravniša doba konec maja ali zaĉetek junija, ko sok preneha.